

**แนวทางการปฏิบัติงานตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ชั้นสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๙
(ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ๐๓๐๗.๑/ว ๗๓๗๑ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๙)**

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๐ วรรคสาม กำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครอง ตำแหน่งตั้งแต่ระดับปลัดอำเภอหรือเทียบเท่าขึ้นไปแห่งท้องที่ที่ตนอยู่นั้นเป็นผู้ชั้นสูตรพลิกศพร่วมกับ พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน และแพทย์ ในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงาน ซึ่งอ้างว่าปฏิบัติตามหน้าที่หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติตามหน้าที่ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยจึงมีการปรับปรุงข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการปฏิบัติหน้าที่ ชั้นสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับสภาพการณ์ ในปัจจุบัน จึงออกข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ชั้นสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๙ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๙ โดยให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๒๐ วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการตามข้อบังคับดังกล่าว เป็นได้ด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย กระทรวงมหาดไทย จึงกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ชั้นสูตรพลิกศพของ พนักงานฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๙ เพื่อให้ กรมการปกครอง จังหวัด และอำเภอ ถือปฏิบัติและดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. บทนิยาม “พนักงานฝ่ายปกครองตั้งแต่ระดับปลัดอำเภอหรือเทียบเท่าขึ้นไป”

ข้อ ๖ ของข้อบังคับฯ ได้กำหนดนิยามคำว่า “พนักงานฝ่ายปกครองตำแหน่งตั้งแต่ระดับปลัดอำเภอหรือเทียบเท่าขึ้นไป” หมายความว่ารวมถึงผู้ดำรงตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

๑.๑ ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่

๑.๑.๑ ปลัดกระทรวงมหาดไทย

๑.๑.๒ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

๑.๑.๓ ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย

๑.๑.๔ ผู้ช่วยปลัดกระทรวงมหาดไทย

๑.๑.๕ อธิบดีกรมการปกครอง

๑.๑.๖ รองอธิบดีกรมการปกครอง

๑.๑.๗ ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง

๑.๑.๘ ผู้อำนวยการสำนักหรือผู้อำนวยการกอง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย ผู้อำนวยการส่วน

หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้างาน เจ้าพนักงานปกครองหรือนิติกร ในสังกัดกรมการปกครอง

๑.๒ ในจังหวัดอื่น ได้แก่

๑.๒.๑ ผู้ว่าราชการจังหวัด

๑.๒.๒ รองผู้ว่าราชการจังหวัด

๑.๒.๓ ปลัดจังหวัด

๑.๒.๔ จำจังหวัด

๑.๒.๕ ป้องกันจังหวัด

๑.๒.๖ เจ้าพนักงานปกครองหรือนิติกรในสังกัดที่ทำการปกครองจังหวัด

๑.๒.๗ นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ และปลัดอำเภอ

๒. ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง

๒.๑ ให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง ดังนี้

พื้นที่	ชื่อศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพ	จัดตั้ง ณ
(๑) ในกรุงเทพมหานคร	ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองกรุงเทพมหานคร	สำนักงานสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง
(๒) ในจังหวัดอื่น	ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง จังหวัด(ระบุชื่อจังหวัด).....	ที่ทำการปกครองจังหวัด ทุกจังหวัด
(๓) ในอำเภอทุกอำเภอ	ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง อำเภอ(ระบุชื่ออำเภอ)..... จังหวัด(ระบุชื่อจังหวัด).....	ที่ทำการปกครองอำเภอ ทุกอำเภอ

๒.๒ ในการนี้กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครอง กำหนดให้ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองมีโครงสร้างผู้ำนวยการศูนย์และเจ้าหน้าที่ ดังนี้

๒.๒.๑ ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองกรุงเทพมหานคร ให้อธิบดีกรมการปกครอง มีคำสั่งแต่งตั้งผู้ำนวยการศูนย์และเจ้าหน้าที่ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้ (ตัวอย่างคำสั่งตามผนวก ก)

(๑) ผู้ำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ	เป็นผู้ำนวยการศูนย์
(๒) ผู้ำนวยการส่วนการสอบสวนคดีอาญา	เป็นรองผู้ำนวยการศูนย์
(๓) เจ้าพนักงานปกครองหรือนิติกร ระดับปฏิบัติการขึ้นไป	เป็นเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์
ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ	
(๔) หัวหน้ากลุ่มงานชันสูตรพลิกศพ ส่วนการสอบสวนคดีอาญา	เป็นเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์
สำนักการสอบสวนและนิติการ	และเลขานุการศูนย์
(๕) เจ้าหน้าที่ปกครอง สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน	เป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงาน
หรือบุคลากรอื่นใด ที่ได้รับมอบหมายจาก	ประจำศูนย์
ผู้ำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ	

๒.๒.๒ ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งจังหวัดแต่งตั้งผู้ำนวยการศูนย์และเจ้าหน้าที่ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้ (ตัวอย่างคำสั่งตามผนวก ข)

(๑) ปลัดจังหวัด	เป็นผู้ำนวยการศูนย์
(๒) จ่าจังหวัด	เป็นรองผู้ำนวยการศูนย์
(๓) เจ้าพนักงานปกครองหรือนิติกร ระดับปฏิบัติการขึ้นไป	เป็นเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์
ที่ได้รับมอบหมายจากปลัดจังหวัด	
(๔) เจ้าพนักงานปกครองหรือนิติกร ระดับปฏิบัติการขึ้นไป	เป็นเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์
ที่ได้รับมอบหมายจากปลัดจังหวัด	และเลขานุการศูนย์
(๕) เจ้าหน้าที่ปกครอง สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน	เป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงาน
หรือบุคลากรอื่นใด ที่ได้รับมอบหมายจากปลัดจังหวัด	ประจำศูนย์

/๒.๒.๓ ศูนย์อำนวยการ...

๒.๒.๓ ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอ ให้นายอำเภอมีคำสั่ง
อำเภอแต่งตั้งผู้อำนวยการศูนย์และเจ้าหน้าที่ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

(๑) นายอำเภอ	เป็นผู้อำนวยการศูนย์
(๒) ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง	เป็นรองผู้อำนวยการศูนย์
(๓) ปลัดอำเภอที่ได้รับมอบหมายจากนายอำเภอ	เป็นเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์
(๔) ปลัดอำเภอกลุ่มงาน/ฝ่ายอำนวยความสะดวก	เป็นเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์
และเลขานุการศูนย์
(๕) เจ้าหน้าที่ปกครอง สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน	เป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงาน
หรือบุคลากรอื่นใด ที่ได้รับมอบหมายจากนายอำเภอ	ประจำศูนย์

๒.๓ ให้ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๒.๓.๑ อำนวยการ ประสานงาน บริหารจัดการบุคลากรและงบประมาณ สนับสนุนการปฏิบัติงาน
และรับผิดชอบงานธุรการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการชันสูตรพลิกศพในอำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง
ตามมาตรา ๑๕๐ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒.๓.๒ รับแจ้งในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติ
ราชการตามหน้าที่หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่
ตามมาตรา ๑๕๐ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒.๓.๓ รวบรวมข้อมูลเพื่อรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง

๒.๓.๔ ติดตามเหตุการณ์ที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติ
ราชการตามหน้าที่หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่
ตามมาตรา ๑๕๐ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จากข้อมูลข่าวสารไม่ว่าช่องทางใด
หรือกรณีได้รับข้อมูลหรือได้รับการประสานจากผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ หรือกรณีอื่นใด
ที่เป็นเรื่องสำคัญ เร่งด่วน และเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาสั่งการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่
ของพนักงานฝ่ายปกครอง

๒.๓.๕ ดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพ
ของพนักงานฝ่ายปกครอง

๒.๔ ให้ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง กรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลาง
พัฒนางานชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง และดำเนินการกำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบ แนะนำ
หรือให้คำปรึกษา การปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองทั่วราชอาณาจักร
ให้เป็นไปตามกฎหมายและให้ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองจังหวัดดำเนินการ
กำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบ แนะนำ หรือให้คำปรึกษา การปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพ
ของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอให้เป็นไปตามกฎหมาย

๒.๕ ให้ศูนย์อำนวยการ...

๒.๕ ให้ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองกรุงเทพมหานครและอำเภอ กำหนดช่องทางการรับแจ้งเหตุความตายให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ โดยกำหนดหมายเลขโทรศัพท์หรือ ช่องทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ซึ่งมีความพร้อมสามารถติดต่อสื่อสารได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง และส่งช่องทางการติดต่อ ดังกล่าวเป็นหนังสือแจ้งไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ ดังนี้

๒.๕.๑ เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้แจ้งไปยังกองบัญชาการตำรวจนครบาล

๒.๕.๒ เขตพื้นที่อำเภอ ให้แจ้งไปยังสถานีตำรวจภูธรในพื้นที่

ให้ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองจังหวัดกำหนดหมายเลขโทรศัพท์หรือ ช่องทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เพื่อรับแจ้งเหตุสำคัญจากศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง อำเภอ และส่งช่องทางการติดต่อดังกล่าวเป็นหนังสือแจ้งไปยังศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงาน ฝ่ายปกครองอำเภอทุกอำเภอในเขตพื้นที่จังหวัด

๓. เวิร์กพนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำการชันสูตรพลิกศพและสิทธิประโยชน์

ในการทำหน้าที่พนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำการชันสูตรพลิกศพ ให้ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการ ชันสูตรพลิกศพกรุงเทพมหานครและอำเภอ มีคำสั่งแต่งตั้งหรือมอบหมายพนักงานฝ่ายปกครองตำแหน่ง ตั้งแต่ระดับปลัดอำเภอหรือเทียบเท่าขึ้นไป เป็นเวิร์กพนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำการชันสูตรพลิกศพเพื่อปฏิบัติหน้าที่ ชันสูตรพลิกศพร่วมกับพนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน และแพทย์ โดยทำเป็นคำสั่งและระบุรายละเอียด ให้ทราบว่า บุคคลใด ตำแหน่งใด สังกัดใด มีหน้าที่อย่างไร พื้นที่ใด เวลาใด และรายงานการปฏิบัติหน้าที่อย่างไร (รวมถึงส่วนของผู้บังคับบัญชาด้วย) โดยกำหนดให้พร้อมปฏิบัติหน้าที่ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ ถึง ๐๘.๓๐ นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น และจัดให้มีเวิร์กพนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำการชันสูตรพลิกศพสำรองไว้ เป็นการประจำวันด้วย เพื่อกรณีมีเหตุการณ์ความตายเกิดขึ้นในท้องที่เดียวกัน พร้อมกัน หรือในระยะเวลา ใกล้เคียงกัน จะสามารถแยกการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เกิดความเสียหายต่อราชการและอำนวยความสะดวก ให้กับประชาชนได้อย่างทันทางที่ (ตัวอย่างคำสั่งตามผนวก ค)

พนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำการชันสูตรพลิกศพ มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนหรือค่าป่วยการ ค่าพาหนะ เดินทาง และค่าเช่าที่พัก ตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง โดยให้ ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง กำกับดูแลการเบิกจ่ายรับค่าตอบแทน หรือค่าป่วยการค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักดังกล่าวให้ถูกต้องสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่พนักงานฝ่ายปกครอง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ชันสูตรพลิกศพ รวมถึงให้เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด

๔. ขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ชันสูตรพลิกศพ

๔.๑ เมื่อศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองกรุงเทพมหานครหรืออำเภอ ได้รับแจ้งเหตุความตายจากพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่ ให้เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์หรือผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ ประจำศูนย์ที่ได้รับมอบหมาย บันทึกรายการที่ได้รับแจ้งลงในแบบรายงานประจำวันรับแจ้งเหตุการชันสูตรพลิกศพ ตามแบบ ชศ. ๑ และให้ประสานเวิร์กพนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำการชันสูตรพลิกศพประจำวันนั้นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ ชันสูตรพลิกศพ โดยหากเป็นกรณีเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจหรือสะท้อนขวัญของประชาชน หรืออาจกระทบต่อ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เหตุแห่งการเสียชีวิตที่เป็นเรื่องสำคัญ เร่งด่วน ให้ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพ

/ของพนักงานฝ่ายปกครอง...

ของพนักงานฝ่ายปกครองกรุงเทพมหานคร รายงานอธิบดีกรมการปกครองหรือรองอธิบดีกรมการปกครองทราบ โดยเร็ว และรายงานให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยทราบเบื้องต้นเท่าที่จะกระทำได้ กรณีศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพ ของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอ ให้รายงานเหตุดังกล่าวต่อศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงาน ฝ่ายปกครองจังหวัดทราบโดยเร็ว และรายงานให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยทราบเบื้องต้นเท่าที่จะกระทำได้ ผ่านช่องทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ E-mail : cid@mail.dopa.go.th และแจ้งมายังตามหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๘๘๘๑ ๔๕๕๕ โดยการรายงานเหตุดังกล่าวให้ดำเนินการโดยใช้แบบ ชศ. ๒ ในการรายงาน

๔.๒ เตรียมความพร้อมก่อนออกปฏิบัติหน้าที่ชันสูตรพลิกศพ โดยให้เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ในการชันสูตรพลิกศพให้พร้อม เช่น เอกสารในการบันทึกรายละเอียดการชันสูตรพลิกศพและรายงาน (ชศ. ๓ และ ชศ. ๔) กล้องถ่ายภาพ อุปกรณ์ป้องกันเชื้อโรค และอื่น ๆ ที่จำเป็น กรณีเวรพนักงานฝ่ายปกครอง ผู้ทำการชันสูตรพลิกศพไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ชันสูตรพลิกศพในวัน เวลา ตามคำสั่งได้ ให้ดำเนินการขอเปลี่ยนเวร กับบุคคลอื่นที่มีรายชื่อในคำสั่งฯ ล่วงหน้าก่อน ๒๔ ชั่วโมง หากไม่สามารถทราบล่วงหน้าได้หรือมีเหตุการณ์ จำเป็นเร่งด่วนไม่สามารถขอเปลี่ยนเวรได้ให้แจ้งเลขานุการศูนย์ฯ เพื่อจัดเวรสำรองปฏิบัติหน้าที่แทน

๔.๓ เมื่อไปถึงสถานที่เกิดเหตุหรือสถานที่ที่ศพตั้งอยู่ ให้เริ่มเตรียมความพร้อมเพื่อบันทึกรายละเอียด แห่งการชันสูตรพลิกศพตามแบบรายงานการชันสูตรพลิกศพ ชศ.๓ โดยให้พนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำการชันสูตรพลิกศพ ตรวจสอบก่อนว่าผู้ร่วมชันสูตรพลิกศพมีครบถ้วนและถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ ถ้าไม่เป็นไปตามที่กฎหมาย กำหนดให้ร่วมปรึกษาหารือข้อยุติร่วมกันก่อน

๔.๔ กรณีสามารถตรวจสอบประวัติ หรือตรวจดูรูปถ่าย หรือตำหนิรูปพรรณของผู้ตาย ก่อนการชันสูตรพลิกศพได้ ให้ดำเนินการตรวจสอบและนำมาเปรียบเทียบกับศพจริงเพื่อป้องกันการชันสูตร ผิดพลาดหรือผิดตัว หรือหากมีญาติผู้ตายอยู่ร่วมในการชันสูตรพลิกศพด้วยให้ดำเนินการสอบถามเพื่อยืนยันตัวตน ของผู้ตาย

๔.๕ ตรวจสถานที่เกิดเหตุ หรือสภาพแวดล้อมในบริเวณที่พบศพ รวมทั้งสภาพศพและวัตถุสิ่งของต่าง ๆ โดยละเอียดและบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ไว้ ตามแบบรายงานการชันสูตรพลิกศพ ชศ. ๓

๔.๖ บันทึกภาพผู้ตายตามสภาพที่พบครั้งแรกพร้อมสิ่งของและสถานที่บริเวณข้างเคียง หรือร่องรอย ที่ปรากฏต่าง ๆ เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถกระทำได้ ก็ให้บันทึกเหตุนั้นเป็นหลักฐานไว้

๔.๗ จัดทำหรือร่างแผนที่สถานที่เกิดเหตุหรือสถานที่ที่ศพนั้นอยู่แล้วแต่กรณี โดยจัดทำเป็นการวาดภาพ หรือสร้างแผนผังแสดงตำแหน่งของศพ วัตถุพยาน หลักฐาน และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในบริเวณที่เกิดเหตุ

๔.๘ ร่วมกับผู้ชันสูตรพลิกศพอื่น ๆ พิจารณาการจัดทำแผนที่สถานที่เกิดเหตุหรือสถานที่ที่ศพนั้นอยู่ ของพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจหรือผู้ร่วมชันสูตรพลิกศพอื่น ๆ และร่วมตรวจสอบสิ่งของ อาวุธ ยานพาหนะ หรือวัตถุอื่น ๆ ของคนตายหรือที่พบศพ ในสถานที่เกิดเหตุ และร่วมทำบันทึกรายละเอียดแห่งการชันสูตรพลิกศพ เพื่อแสดงเหตุและพฤติการณ์ที่ตาย ผู้ตายคือใคร ตายที่ไหน เมื่อใด ถ้าตายโดยคนทำร้ายให้กล่าวว่า ใครเป็นผู้กระทำร้ายเท่าที่จะทราบได้ โดยให้พิจารณาทุกประเด็นอย่างละเอียดรอบคอบก่อนทำความเข้าใจ เนื่องจาก ผู้ที่ทำการชันสูตรพลิกศพ อาจถูกเรียกเป็นพยานในชั้นการไต่สวนของศาลหรืออาจตกเป็นผู้ต้องหา ในคดีอาญาได้

/๔.๙ หากพนักงาน...

๔.๙ หากพนักงานฝ่ายปกครองผู้ปฏิบัติหน้าที่ชั้นสูตรพลิกศพมีความเห็นว่าจะต้องทำการผ่าศพ เพื่อพิสูจน์สาเหตุการตาย การดำเนินการควรใช้ดุลยพินิจเฉพาะรายที่จำเป็น โดยอาจอาศัยความเห็นของญาติ หรือความเชื่อทางศาสนาประกอบพิจารณาด้วยก็ได้

๔.๑๐ ในสถานที่เกิดเหตุหรือสถานที่ที่ศพตั้งอยู่ เมื่อทำการชันสูตรพลิกศพแล้วเสร็จให้บันทึก รายละเอียดแห่งการชันสูตรพลิกศพทั้งหมดเท่าที่กระทำได้ตามแบบรายงานการชันสูตรพลิกศพ ชศ. ๓ และพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๔.๑๐.๑ กรณีพนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำการชันสูตรพลิกศพเห็นด้วยกับความเห็นของพนักงานสอบสวนหรือผู้ชันสูตรพลิกศพอื่น ๆ ให้บันทึกความเห็นลงในแบบรายงานการชันสูตรพลิกศพของพนักงานสอบสวนและขอสำเนารายงานการชันสูตรพลิกศพดังกล่าวพร้อมเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

๔.๑๐.๒ กรณีพนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำการชันสูตรพลิกศพมีความเห็นไม่ตรงกับความเห็นของพนักงานสอบสวนหรือผู้ชันสูตรพลิกศพอื่น ๆ และไม่อาจลงชื่อในแบบรายงานการชันสูตรพลิกศพของพนักงานสอบสวนได้ ให้บันทึกความเห็นแย้งไว้ในบันทึกความเห็นแย้งตามแบบ ชศ. ๔ โดยมอบให้พนักงานสอบสวนหนึ่งชุด พร้อมบันทึกให้ทราบว่ามีความเห็นแย้งไว้ในแบบรายงานการชันสูตรพลิกศพของพนักงานสอบสวน

๔.๑๑ ดำเนินการจัดทำแบบรายงานการชันสูตรพลิกศพ ชศ. ๓ ให้สมบูรณ์ทันทีที่กระทำได้ และรายงานให้ผู้อำนวยการศูนย์ชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองกรุงเทพมหานครหรืออำเภอทราบ

๕. การอำนวยความสะดวก (ข้อ ๑๖ - ๑๙ ของข้อบังคับฯ)

๕.๑ กรณีเมื่อศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง ได้รับแจ้งหรือตรวจสอบพบ ความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือตายในระหว่างอยู่ใน ความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ และความตายดังกล่าวเป็นเรื่องที่อยู่ใน ความสนใจหรือสะท้อนขวัญของประชาชนหรืออาจกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ให้ดำเนินการ ดังนี้

๕.๑.๑ กรณีศพตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ให้ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงาน ฝ่ายปกครองกรุงเทพมหานครรายงานอธิบดีกรมการปกครองเพื่อพิจารณาเข้าร่วมให้คำปรึกษาหรือให้คำแนะนำแก่ พนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำหน้าที่ร่วมชันสูตรพลิกศพ หรือจะมอบหมายให้รองอธิบดีกรมการปกครอง ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง ข้าราชการในสังกัดสำนักการสอบสวนและนิติการ ได้แก่ ผู้อำนวยการ สำนักการสอบสวนและนิติการ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย ผู้อำนวยการส่วน หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้างาน คนหนึ่งคนใดหรือหลายคน ปฏิบัติหน้าที่ให้คำแนะนำแทนได้ แต่การลงชื่อในรายงานการชันสูตรพลิกศพของ พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจให้เป็นหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองผู้ปฏิบัติหน้าที่ร่วมชันสูตรพลิกศพเช่นเดิม เว้นแต่ อธิบดีกรมการปกครองประสงค์จะเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพด้วยตนเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติหน้าที่แทน ให้แจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองผู้ปฏิบัติหน้าที่ร่วมชันสูตรพลิกศพนั้นทราบโดยพลัน กรณีเช่นนี้ให้อธิบดีกรมการปกครอง หรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงชื่อร่วมในรายงานการชันสูตรพลิกศพของพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ

๕.๑.๒ กรณีศพตั้งอยู่ในจังหวัดอื่น ให้ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง จังหวัดรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาเข้าร่วมให้คำปรึกษาหรือให้คำแนะนำแก่พนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำหน้าที่ร่วมชันสูตรพลิกศพ หรือจะมอบหมายให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด จำจังหวัด ป้องกันจังหวัด เจ้าพนักงานปกครองหรือนิติกร สังกัด ที่ทำการปกครองจังหวัด คนหนึ่งคนใดหรือหลายคน ปฏิบัติหน้าที่ให้คำแนะนำแทนได้ แต่การลงชื่อในรายงานการชันสูตรพลิกศพของพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจให้เป็นหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองผู้ปฏิบัติหน้าที่ร่วมชันสูตรพลิกศพเช่นเดิม เว้นแต่ผู้ว่าราชการจังหวัดประสงค์จะเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพด้วยตนเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติหน้าที่แทน ให้แจ้งให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอหรือพนักงานฝ่ายปกครองผู้ปฏิบัติหน้าที่ร่วมชันสูตรพลิกศพนั้นทราบโดยพลัน กรณีเช่นนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงชื่อร่วมในรายงานการชันสูตรพลิกศพของพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ

๕.๑.๓ กรณีอธิบดีกรมการปกครองหรือผู้ว่าราชการจังหวัดร้องขอ หรือปลัดกระทรวงมหาดไทยตรวจสอบพบ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมและการบริหารราชการแผ่นดิน ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ที่ปลัดกระทรวงมหาดไทยมอบหมายอาจเข้าไปร่วมให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ สั่งการ แก่พนักงานฝ่ายปกครองผู้ปฏิบัติหน้าที่ร่วมชันสูตรพลิกศพหรือเข้าร่วมการชันสูตรพลิกศพได้ทั่วราชอาณาจักร รวมทั้งอาจพิจารณาลงชื่อร่วมในรายงานการชันสูตรพลิกศพของพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจด้วยก็ได้

๕.๒ กรณีที่มีเหตุจำเป็นถ้าพนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำการชันสูตรพลิกศพไม่สามารถจะทำการชันสูตรพลิกศพให้เสร็จโดยเร็วได้ เช่น กรณีเจ้าพนักงานวิสามัญฆาตกรรมผู้ต้องหาหลายราย จนพนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำการชันสูตรพลิกศพของอำเภอหรือกรุงเทพมหานครไม่อาจชันสูตรพลิกศพให้เสร็จได้โดยเร็ว เป็นต้น ให้ดำเนินการ ดังนี้

๕.๒.๑ กรณีศพตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ให้ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองกรุงเทพมหานครรายงานอธิบดีกรมการปกครองพิจารณาเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพหรือมอบหมายให้รองอธิบดีกรมการปกครอง ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง ข้าราชการในสังกัดสำนักงานการสอบสวนและนิติการ ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานการสอบสวนและนิติการ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย ผู้อำนวยการส่วน หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้างาน คนหนึ่งคนใดหรือหลายคน เข้าร่วมชันสูตรพลิกศกับพนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนและแพทย์ได้ โดยให้พนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำการชันสูตรพลิกศพซึ่งเป็นเวรประจำวันนั้นเป็นผู้ลงชื่อในรายงานการชันสูตรพลิกศพของพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ

๕.๒.๒ กรณีศพตั้งอยู่ในจังหวัดอื่น ให้ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง จังหวัดรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพหรือมอบหมายให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด จำจังหวัด ป้องกันจังหวัด เจ้าพนักงานปกครองหรือนิติกร สังกัด ที่ทำการปกครองจังหวัด คนหนึ่งคนใดหรือหลายคน เข้าร่วมชันสูตรพลิกศกับพนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน และแพทย์ได้ โดยให้พนักงานฝ่ายปกครองแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่เป็นผู้ลงชื่อในรายงานการชันสูตรพลิกศพของพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ

/๕.๓ ในจังหวัดอื่น...

๕.๓ ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครกรณีที่มีการตายเกิดขึ้นโดยการกระทำตามหน้าที่ หรืออ้างว่าได้กระทำการตามหน้าที่ ของข้าราชการส่วนภูมิภาค ข้าราชการส่วนท้องถิ่น เทศมนตรี กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ให้พนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำหน้าที่ชั้นสูตรพลิกศพคดีนั้น แจ้งเตือนให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ รีบแจ้งให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอแล้วแต่กรณีทราบ เพื่อปฏิบัติตามข้อ ๑๓ ของข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑/๒๕๐๙ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๙ เรื่อง ระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่นนอกจากจังหวัด พระนครและจังหวัดธนบุรี

๕.๔ ห้ามมิให้พนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำให้ตายหรือผู้ควบคุมผู้ตายเป็นผู้ชั้นสูตรพลิกศพหรือ เป็นพนักงานสอบสวนคดีนั้นและห้ามมิให้บันทึกคำพยานหลักฐานด้วยตนเอง เว้นแต่บันทึกคำชี้แจงแสดง รายละเอียดที่เกิดขึ้นเพื่อมอบให้ผู้ชั้นสูตรพลิกศพทราบ

๖. การจัดเก็บเอกสารและการรายงานที่เกี่ยวข้องกับการชันสูตรพลิกศพ

๖.๑ การจัดเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการชันสูตรพลิกศพให้จัดเก็บไว้ในรูปแบบเอกสารหรือ เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ไว้ที่ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่กรมการปกครองจัดทำขึ้น โดยให้ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง กำกับดูแลการจัดเก็บรักษาเอกสารเกี่ยวข้องกับการชันสูตรพลิกศพ ให้สามารถค้นหาได้โดยสะดวกและรวดเร็ว กรณีที่ต้องการนำมาใช้ในการตรวจสอบหรือดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามอำนาจหน้าที่

๖.๒ การรายงานผลการดำเนินงานชันสูตรพลิกศพ

๖.๒.๑ ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอ ให้จัดทำรายงานผลการดำเนินการชันสูตรพลิกศพเป็นรายเดือน โดยจัดทำตามแบบ ชศ. ๕ และมีหนังสือจัดส่งรายงานผลดังกล่าว พร้อมแนบแบบ ชศ. ๕ ไปยังศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองจังหวัด ภายในวันที่ ๕ ของเดือนถัดไป

๖.๒.๒ ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองจังหวัด ให้รวบรวมรายงานจากศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอ จัดทำเป็นข้อมูลในภาพรวมของจังหวัดโดยใช้แบบ ชศ. ๖ และรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ พร้อมทั้งรายงานให้กรมการปกครองทราบ โดยจัดทำเป็นหนังสือพร้อมแนบ แบบ ชศ. ๖ และแบบ ชศ. ๕ ของทุกศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอรายงานให้กรมการปกครองทราบ การดำเนินการดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไป

๖.๒.๓ ให้ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองกรุงเทพมหานคร รวบรวมผลการดำเนินงานชันสูตรพลิกศพทั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครและของศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอและจังหวัด รายงานปลัดกระทรวงมหาดไทยทราบทุก ๓ เดือน

๖.๓ กรณีเป็นคดีฆาตกรรมซึ่งผู้ตายถูกเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ฆ่าตาย (คดีวิสามัญฆาตกรรม) หากความตายดังกล่าวเกิดขึ้นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครเมื่อดำเนินการชันสูตรพลิกศพ แล้วเสร็จ ให้ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองกรุงเทพมหานครสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการชันสูตรพลิกศพรายงานอธิบดีกรมการปกครองทราบโดยทันที หรือหากความตายดังกล่าวเกิดขึ้นในเขตพื้นที่จังหวัดอื่นให้ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอ รายงานศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองจังหวัดเพื่อเสนอผู้ว่าการราชการจังหวัดพิจารณาการเข้าควบคุมการสอบสวนคดีอาญา

๗. การให้คำปรึกษาการปฏิบัติงานชันสูตรพลิกศพ

ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง กรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางพัฒนา งานชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง และดำเนินการกำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบ แนะนำ หรือให้ คำปรึกษา การปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองทั่วราชอาณาจักรให้เป็นไป ตามกฎหมาย หากศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครองจังหวัดหรืออำเภอ ประสบปัญหา อุปสรรค หรือข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานชันสูตรพลิกศพ หรือประสงค์ขอรับการสนับสนุนเพื่อพัฒนางานชันสูตร พลิกศพของพนักงานฝ่ายปกครอง สามารถติดต่อประสานงานมายัง ศูนย์อำนวยการชันสูตรพลิกศพของ พนักงานฝ่ายปกครอง กรุงเทพมหานคร โดยมีช่องทางการติดต่อ ดังนี้

ช่องทาง	รายละเอียด
โทรศัพท์	๐ ๒๓๕๖ ๙๕๕๔/๐๘ ๘๙๘๑ ๔๕๕๕
โทรสาร	๐ ๒๓๕๖ ๙๕๕๔
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	cid@mail.dopa.go.th

ส่วนการสอบสวนคดีอาญา
สำนักงานการสอบสวนและนิติการ
กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย